

I. Czytanie ze zrozumieniem

W przeprowadzonym eksperymencie wpuszczono lelka małego w ciemny tunel z rozpiętą siecią sznurków. Ptak przeleciał przez ten labirynt, nie zderzając się ani razu ze sznurkami. Potem został poddany kolejnej próbie, lecz zasłonięto mu uszy. Tym razem lelek nie był w stanie pokonać drogi. Zasłonięte uszy pozbawiły go „tajemniczego czujnika”. (...)

Lelki są prawdziwymi specjalistami w maskowaniu się. Podczas dnia odpoczywają na ściółce leśnej, na gałęzi albo wśród kamieni i suchych zarośli na sawannie lub na terenach pustynnych. Wzorzyste ubarwienie, w którym dominuje kolor czarny, brązowy, szary i biały, tak doskonale zlewa się z tłem, że zauważenie ptaka jest prawie niemożliwe, dopóki nie zostanie zmuszony do poruszenia się.

Gdy zapada noc, lelki uaktywniają się. Miękkie upierzenie umożliwia im bezszelestne poruszanie się podczas polowania, kluczą przy tym i falują w pełnym wdzięku tanecznym locie, który upodabnia je do wielkich ciem. Najbardziej zdumiewa paszcza lelka. Jest olbrzymia! Kiedy lelek otwiera szeroko dziób, staje się on przepastną jamą, zdolną pochłonąć naraz chmarę komarów lub ogromną, tropikalną ćmę. Niektóre z większych gatunków są w stanie schwytać nawet małego nocnego ptaka, jeśli nadarzy się okazja.

Większość lelków poluje wyłącznie w locie. Niektóre leśne gatunki przesiadują na gałęzi, skąd rzucają się na przelatujące owady, po czym zaraz wracają na swój posterunek.

M. Bramwell *Ptaki powietrzni łowcy*. Przekład: T. Stawarczyk *Wiedza i życie* 1991, s.34-35.

1. Eksperyment przeprowadzono w celu sprawdzenia, w jaki sposób lelki:

- A. polują B. odżywiają się C. omijają przeszkodę D. rozplątują sznurki

2. Lelki bezbłędnie przemieszczają się dzięki „czujnikowi” umieszczonemu w:

- A. uszach B. oczach C. skrzydłach D. dziobie

3. Lelki polują:

- A. w południe B. po zmierzchu C. o każdej porze D. wczesnym świtem

4. Trudno dostrzec lelka, ponieważ:

- A. ukrywa się w leśnej trawie B. porusza się bardzo szybko
 C. ma miękkie upierzenie D. nie różni się barwą od otoczenia

5. Szeroki dziób lelka umożliwia mu:

- A. zaczepianie się o gałęzie B. wydawanie krzykliwych odgłosów
 C. pochłanianie dużej ilości owadów D. upolowanie silnego przeciwnika

6. Lot lelka przypomina:

- A. ciężkie człapanie B. lekki taniec
 C. bezmyślną zabawę D. nieustanną ucieczkę

II. Nauka o języku

7. Rzeczownikami są wyrazy:

- A. idę, pisał B. ładny, daleki C. smutek, drzewo D. miło, źle

8. Nazwami zjawisk są wyrazy:

- A. liczba, litera B. przyjaźń, dobroć C. włosy, oczy D. błysk, grom

9. Błędnie zapisano wyraz:

- A. uprząż B. żołnież C. korsarz D. szklarz

10. Błędny wyjaśnieniem pisowni jest zapis:

- A. nóżka bo nożyk B. łódka bo łodzie C. ważny bo waga D. słówko bo słowo

11. Nieprawidłową formę ma wyraz w zdaniu:

- A. Oni poszli do szkoły. B. One poszły do ogrodu.
 C. Myśmy poszli do domu. D. Ja poszłem przed siebie.

12. Błąd jest zawarty w zdaniu:

- A. One umią to na pamięć. B. Ja tego nie umiem.
 C. Czy muszę to umieć? D. Wyście tego nie umiały.

13. Zdumienie i obawę wyrazimy w zdaniu:

- A. orzekającym B. wykrzyknikowym C. rozkazującym D. pytającym

14. Bezokolicznikami są wyrazy:

- A. kość, złość B. mam, wiem C. chcieć, poszukiwać D. policz, chodź

15. W kolejności alfabetycznej są podane wyrazy:

- A. dzień, dzwon, elf B. szafa, Szwecja, sen
 C. żaba, rzeka, żona D. morze, może, marzę

16. Liczba głosek w wyrazie *brzęczyk* wynosi:

- A. 2 B. 6 C. 7 D. 8

17. Prawidłowo wyróżniono sylaby w wyrazie:

- A. list-owie B. kwia-tuszek C. mnie-jszy D. wie-wiór-ka

18. Adresatem listu jest:

- A. osoba, która ten list napisała B. osoba, o której jest mowa w liście
 C. osoba, która doręcza list D. osoba, do której list jest skierowany

III. Literatura

19. Prozą jest napisany utwór J. Brzechwy pt.:

- A. „Pomidor” B. „Kaczka Dziwaczka”
 C. „Akademia Pana Kleksa” D. „Pchła Szachrajka”

20. „Spotkanie nad morzem” to książka o:

- A. nauce pływania B. zwiedzaniu świata C. przyjaźni D. morskich zwierzętach

21. Hans Christian Andersen jest autorem baśni pt.:

- A. „Czerwony Kapturek” B. „Jaś i Małgosia”
 C. „Królewna Śnieżka” D. „Mała syrenka”

22. Charakterystyczne dla baśni słowa to:

- A. Działo się to 120 lat temu... B. Dawno, dawno temu...
 C. W tajemniczym miejscu... D. Za morzami, za łąkami...

23. Bohaterem baśni jest zazwyczaj:

- A. robot B. wróżka C. nauczycielka D. kosmita

24. O chłopcu, który musi sprostać trudnym zadaniom, czytamy w książce pt.

- A. „Spotkanie nad morzem” B. „Akademia pana Kleksa”
 C. „Nowe szaty cesarza” D. „Król Maciuś Pierwszy”

25. Zdarzeniem fantastycznym w baśni pt. „Śpiąca królewna” jest:

- A. stuletni sen królewny B. zarośnięcie ogrodu dzikimi różami
 C. przybycie królewicza D. ukłucie się wrzecionem

26. Zdarzeniem realistycznym w „Akademii Pana Kleksa” jest:

- A. zamiana chłopca w szpaka B. produkcja dziur i dziurek w fabryce
 C. gra w piłkę globusem D. powiększanie posiłków

27. Pinokio był chłopcem:

- A. nieśmiałym B. uległym C. chciwym D. dumnym

28. „Pionokio” Collodiego to książka o:

- A. kapryśnym dziecku B. teatrzyku kukielkowym
 C. tęsknocie za domem D. spełnionym marzeniu

29. O zdarzeniach w książce pt. „Pinokio” opowiada:

- A. autor B. bohater C. narrator D. czytelnik

30. W wierszu A. Bursy „Zgaśnij księżycu” porównaniem jest wypowiedź:

- A. „miasto milczy jak tajemnica” B. „zgaśnij zgaśnij księżycu”
 C. „przyczajony za oknem” D. dziecko - zdradziecko

Andrzej Bursa
Zgaśnij księżycu

Z miśm w rączkach zasnęło dziecko
miasto milczy jak tajemnica
przyczajony za oknem zdradziecko
zgaśnij zgaśnij księżycu!